

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetésekért öcső díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

Felolva szerkesztő:

Dr. PÁL GÁBOR

A laphoz szánt közlemények

előfizetési díjak, hirdetések és csempéldíjak a lap címére (Csikszereida, Rákóczi-utca 3.) küldendő. Hirdetési díjak előre fizetendőek.

—: Megjelenik minden szombaton. —:

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlert sora 20 fillér.

Az őrbástyán.

A törvényhatósági bizottság december hó utolsó napján tartott közgyűlésén napirend előtti szólásra jelentkezett Bartalis Agoston alsíki főszolgabíró s beszéde, melyet a közigazgatás bekövetkező államosításával hozott kapcsolatba, hazafias ember lelkében valósággal megdöbbentő volt. A még teljes bizonyossággal nem tudható, politikai átalakulásokra való óvatos számításokkal előbb elcsirgatta a mai vármegyei rendszert s azután tisztviselő társai nevében biztosította a törvényhatóságot arról, hogy államosítás esetén is az eddigi hazafiassággal teljesítik feladatukat. Elmondotta, hogy a régi vármegyének értékes jogait egymásután csönkította meg minden kormány, míg végre most a vármegyei törvényhatóság, az alkotmány őrbástyája a teljes megszűnés felé közeledik. De valamint eddig megállott ő és tisztviselő társai ezen az őrbástyán, úgy a jövőben is az államosítandó közigazgatásban hazafias lelkesedés fogja vezetni.

Különösnek találjuk, hogy éppen Bartalis Agoston főszolgabíró vállalkozott e szerepre s hogy ezt a beszédét a törvényhatóságnak meg kellett hallgatnia.

Bartalis Agoston védi a vármegye jogait, sajnálja azok fokozatos megcsönkítését, ő beszél az alkotmány őrbástyájáról, mikor évtizedeken át egész tevékenységét bele fektette abba a munkában, hogy a vármegye a mindenkori kormány szolgálatába szegődjék s nem volt oly politikai párt uralmon, melynek ő leghasználhatóbb eszköze ne lett volna. A régi szabadelvű párt idején a legfőbb kortes, a koalíció idejében megbánva a multat, átmenet nélkül simult az új rendszerhez, az akkori íspán előtt nyíltan a függetlenségi párt hívének vallván magát s aztán az új munkapárti éra alatt megtörtén tért vissza ismét az új hatalomhoz, melynek köztudomás szerint sietett a legutóbbi képviselőválasztásoknál utólréhetetlen szolgálatokat teljesíteni — s mindez az alkotmány őrbástyáján. Nem volt tehát oly politikai korszak, melyben jelentős tényezőként ne szerepelt volna, de soha a hatalom ellen, hanem mindig mellette. A világ bármely részéből jöhetett volna ide idegen közigazgatási tisztviselő is tanulmányozni és megbámulni mindazt, amit olyankor Bartalis Agoston művelt és cselekedett úgy, hogy messze földön is a székelységről a régi felfogás megváltozott. Ha ezt a tevékenységet értette ő hazafiasnak, úgy neki igazza volt, mert ilyen értelemben nálánál többet senki sem tett.

Aztán szó volt beszédében a vármegye jelentőségéről is s ez a kérdés eszünkbe juttatja, hogy a főszolgabíró úr abban az irányban is sokat tett, hogy ne legyen a törvényhatóság az a független elemekből álló testület, melynek a közigazgatás politikától mentes tisztasága érdekében lennie kellene s ennél fogva jelentősége se legyen az, mint a minő közérdekből kellene legyen. A meg-megújuló törvényhatósági választásoknál mindig igyekezett arra, hogy tömegesen jussanak be kötött állású emberek, kik

hivataluknál fogva kényes kérdésekben a hatalom álláspontjához kell alkalmazkodjanak. Van-e ennél nyilvánvalóbb ok, mely annyira le-törte a régi vármegye jelentőségét, mint éppen ez az egyebütt is követett eljárás, mely előidézte azt, hogy a vármegye tisztviselői azoktól kellett kérjék a szavazatokat, kik felett parancsolni s érdek és lekötélés nélkül hivatali munkaságukat ellenőrizni, megbírálni s a szabálytalanságokért felelősségre vonni vannak hivatva? Ott volna-e a községi közigazgatás ma, a hol van, ha a vármegyei tisztviselők nem hivatali elárendeljeiktől, hanem független egyénektől kapták volna mindig a voksokat? Volna-e a tisztviselői kar kitéve oly megaláztatásoknak, melyeknek az állam hivatalnokai soha nem részesül? Megtörtént volna-e, hogy e tiszta magyar vármegye törvényhatóságának politikai magatartása mindig a kormányváltozások után igazodott? Igen, a főszolgabírák magatartása tette lehetővé mindezt, — de még egyebet is. Képviselőválasztásoknál futár módjára gázoltak keresztül mindenben a hivatalos jelölt érdekében s belevittek a közigazgatás személyzetét a kortesszolgálatba, ami megrontotta a közéletet.

Vissza kell emlékezni, hogy mi volt mindig a választásoknál? Aki itt élt, aki ismeri a letűnt évek eseményeit, élénken emlékszik arra, nem kell felelevenítsük, csak az eredményt tárjuk elő, melyet talán csak évtizedek hozhatnak helyre. Megtanult a nép félni a közigazgatási hivataloktól s elveszítette vele szemben azt a tiszteletet, melyet az állam egyéb, kortesszolgálatot nem teljesítő szerveivel szemben megtartott, — mert látta, hogy a vármegye tisztviselője nem meggyőződést, hanem a politikai változásoknak megfelelő felsőbb óhaját követ s ez után iramodik. Van-e valaki, a ki kétségbe vonja, mindennek erkölcsileg romboló hatását? Tagadja-e valaki, hogy képviselőválasztások idején fél a nép főszolgabíróról, finánciól egyaránt? Igaz-e, hogy akkor még legfogosabb érdekeiért is aggódik mindenki? Meri-e bárki állítani, hogy nincs hivatalos presszió? S ha mindez megvan, akkor lehet-e csodálni, hogy lelkében kevés ember ismer tekintélyt, mert tapasztalja, — látja, érzi, hogy nem az hunyászkodik meg, nem az fojtja el meggyőződését, nem az bujdosol a hatalom árnyékában, aki nyomorog a megélhetés nehézségei között, aki a létét alig biztosító kevés jövedelemmel napról-napra nélkülözések között tengődik, hanem inkább azok, kik a nyomorgás éretétől távol, anyagiakban tehetős állapotban a vármegyéhez — vagy mint Bartalis Agoston mondá — az alkotmány „őrbástyájára” jutnak s e bástya egyik fókán nemcsak az alkotmányellenes támadások ellen nem védekeznek, hanem hivatásszerűleg foglalkoznak a „várban lakók” politikai meggyőződésének elnémításával.

A közigazgatási hivatal kiürül választások idején, tervszerű hivatali őrzőrákok cirkálnak a „veszélyeztetett pontokon” a rendcsinálás örve alatt s akkor lázasabb, gyorsabb tevékenység mutatkozik, mint a minőt az állam bármely hivatalában tapasztalni lehetne. Ez fosztotta meg a vármegyei intézményét régi jelentőségétől ott, hol nem volt független társadalom, mely az ör-

bástyákon álló főszolgabírákat kortesszolgálatok teljesítésétől visszatartotta volna.

Bartalis Agoston biztosította a törvényhatóságot arról, hogy a tisztviselői kar államosítás esetén is hazafias lelkesedéssel végzi feladatát, elvégzi azt, a mit eddig az őrbástyán végzett. Mi is úgy látjuk, hogy a mai vármegyei rendszer megsemmisülése nem is fog mélyreható változásokat előidézni. A hivatali teendők teljesítése bizonyára pártatlanabb lesz, mint eddig, míg a tisztviselő a törvényhatósági bizottsági tagok érdekből vezérelt rokonszenvére volt utalva, a kortesszolgálat pedig semmivel sem lesz különb, mint eddig az autonóm vármegyében volt.

Az országos politikában a mi vármegyénk úgy sem volt soha tényező, hanem leginkább — óvatosan hallgatott vagy leszavazta azon indítványokat, melyeket a közjogi sérelmek ellen intézendő feliratok tárgyában más kevésbé magyar vármegye is kezdeményezett s ebben a hallgatásban és leszavazásban Bartalis Agoston mindig tevékeny részt vett, s most végül az alkotmány bástyáján teljesített szolgálatára hivatkozik s a jövőre is hasonlókat helyez kilátásba.

Ami eddigyen talán kevés magyar vármegyék, melyek századokon át nemzedékről-nemzedékre védtek ellenállással a magyar alkotmány jogait, melyekben családok pusztultak ki s tünnek le a soha nem szűnő küzdelemben, melyben oly férfiak vittek vezérszerpet, kik a magyar faj érdekében az állam hatalmával szemben folytattak állandó harcot érdekre, hátrányra való tekintet nélkül — ott lélekemelően megható a vármegye búcsúztatója, mert meglesz a dicsősége, mulja fénye még megsemmisülése után is sokáig, de nálunk csak hallgatni lehet s ha valaki mégis búcsúztat, ezt a szerepet nem Bartalis Agostonnak illő teljesíteni, ki tőle telhetőleg mindig akadályozta, hogy a vármegye valóban az alkotmány bástyája legyen.

Elismerjük, hogy a közigazgatás hivatali teendői végzésében Bartalis Agoston más jársok előtt is követendő példával járt elől s abban hasznos és szorgalmas munkát teljesített, de politikai mulja, melyet saját érvényesülése irányított, a letűnő vármegye búcsúztatójára fel nem jogosította.

Segélyt kérő magyarok.

(A „Romániai Magyar Újság”-ból vesszük át ezen a kívándorláshoz készülő székelyeket érdeklő cikket.)

A bukaresti osztrák és magyar konzulátus elöcsarnokában a szükséglátóknak egy egészen új csoportja kezd jelentkezni mostanában. Eddig csak elvettük láttuk ezt a csoportot. De most mindennapos lett. Tagjai nem munkaképtelen cselemből állanak, hanem erős, munkabíró férfiakból, akik éppen akkor érzének jól magukat, ha az izmokat erősítő munka műhelyeiben élhetnek.

Ez a csoport az ujjában kívándorló sereg. Az ujjában kívándorló, akik azt hiszik, hogy Romániában még mindig lenégek tejjől az élet és nem vetnek számot azzal, hogy a megváltozott viszonyokban már itt is nehézségek kell vívni a megélhetésért. De nemcsak az életszükségletek megszerzésének feltételei súlyosbodik meg, hanem kisebb a szükség a munkás kezében is.

Hovatöbb mind érezhetőbb válik az, hogy az ország népe önmaga soraiból nevel munkáséletet. Olyan iparágakban, amelyek eddig csak külföldi erőket dolgoztak, ma megcsappant a munkásszükség, mert mind több és több román igyekszik elcsajátítani

az ipari ismereteket s a hatóságok is országszerte-
ben azon dolgoznak, hogy a román munkásemel-
szám gyarapítsák és így fölüllegessé tegyék az idegen
kézről.

Romániának ezen nagy gazdasági átalakulása
most van kialakulóban. Néhány esztendő múlva már
érezni fogjuk azokat az állapotokat, amelyek jelezni
fogják, hogy a román királyság is normális ipari éle-
tet él, mert normális uton önmagának tartja meg azt
a tőkét, melyet az ipari kéziéről képvisel. Eddig az
volt a helyzet, hogy az idegen munkások igen sok
pénzt kivetltek évenként Romániából. De ez már szűnő-
lében van.

A magyarországból ide bevándorló csoportok
közül mind több és több ember kénytelen visszaván-
dorolni hazánkba. Ezek az emberek pénzzel jönnek
be és a hamaros munkaszerezés reményében itt ma-
radnak, amik csak pénzük el nem fogy. Ekkor ébred-
nek csak a valóra, hogy reájuk nincs szükség Ro-
mániában és újból hazamennek. De pénzük nincs
többé. Utolsó menekődők a konzulság, amely ellátja
őket kényszerutóval, vagy utóköltéssel. A konzul-
ság segélykérő csoportjai között ezek a csoportok a
legsomoribbak. Mert csalódott reményeikben úgy
hullanak vissza ábrándjaik rózsaszínű fellegei közül,
mint a szárnyaszeggett madár, amely már nem tud
többé fölemelkedni.

Zágráb.

Zágráb nincs többé! A horvát országgyűlés
megnyitása alkalmával, pontosabban amikor a „sa-
bor“ összeült, báró Skerlecz Iván horvát bán mun-
kákat vezényelt ki a zágrábi állomást el s az épü-
leten levő magyar felírást levette onnan s helyébe
Zágráb, horvát felírást került. Rögzítik az újságok, hogy
ez a jelenet az egybegyűlt horvátok diadalordításai
közepette történt, miközben a magyar vasuti alkalm-
mazottak csendesen könnyezve nézték e jelenetet...
Magyarhon, légy büszke mungóidra!

Vármegyei közgyűlés.

A gyűlés lefolyásáról részletesebb tudósi-
tásunk a következők:

A napirend előtti felszólalás után a külön-
böző bizottságok megválasztása és különösen
a vármegyei magánjavak meüresedett állásai-
nak betöltése keltette a legnagyobb érdeklődést.

A bizottságok legtöbbször nézve elfogadta
a gyűlés felszólalás nélkül az állandó választ-
mány-javaslatát, mely természetesen úgy volt
összeállítva, hogy oda csak állásuknál fogva
kötött helyzetben levő egyének vagy olyanok
jussanak be, kikről köztudomású, hogy
véleményt csak azon határig nyilvánítanak, míg
az a főispán érdekebe nem ütközik.

Különösen a központi választmány össze-
állításánál, melynek képviselőválasztások idején a
választások intézése nagy befolyása van, --
ügyeltek arra, hogy oda se férhessen be olyan
ember, a ki a szokásos választási bűnök meg-
akadályozására tehetne valamit.

Feltűnő, hogy több listából, melyet a fő-
ispánnal egyetértőleg bizalmasan előbb össze-
állítottak és mint hivatalos listát vettek, kihagy-
ták, illetve a szervezésnél kibuklaltak még a
közigazgatási bizottságból is Bálint Lajos felsziki
főesperest, ki a vármegyei életben mindig tevé-
keny szerepet vitt. Most csak azoknak jár a
napja, kik szolgálékü hízkeléssel kiérdemlik
a figyelmet.

Legnagyobb érdeklődés kísérte a magánja-
vaknál betöltendő állásokra való pályázatokat.

Az igazgatói állásra egyedüli pályázó Dr.
Csiky József maradt, kit egyhangulag választot-
tak meg.

Az ügyészi állásra pályázott Dr. Cziko Ist-
ván, ki ezen állást eddig is betöltötte, továbbá
Dr. Kovács Gyárfás és Dr. Kovács Albert csik-
szeredai ügyvedek, az ellenőri állásra pedig Balló
Lajos ny. esendőr-főhadnagy és Veress Domo-
kos járási irodatiszi.

A szervezésre két szavazatszedő küldöttség
alakítottatott Élthes Zsigmond és Szabó István el-
nökökkel alalt és pedig az előbbi a vármegyei
főjegyző, az utóbbi pedig az alispán irodahelyi-
ségében. Ez az eljárás nem volt eléggé tapinta-
tos, mert e szerint az ügyészi állásra való sza-
vazás az alispán irodájában folyt le, a mi te-
kinthetett arra, hogy saját vejére való szavazás-
ról lévén szó, többek előtt feltűnést keltett.

A gyűlés felfüggesztése előtt Dr. Csedő
András kért szót s felszólalásában Dr. Cziko Ist-
ván megválasztását ajánlotta. Ez a felszólalás
szerintünk elmaradhatott volna, mert a szava-
zas elrendelése előtt nyílt gyűlésen az egyik

jelölt érdekében való beszéd nem helyenvaló s
ugyan ezen szempontból Dr. Cziko Istvánnak
saját ügyében való felszólalását sem helyese-
l-jük. De azt is ki kell fejeznünk, hogy az alis-
pán őrnek válasza ellen is a gyűlés után so-
kakinnak volt kifogása. Nevezetesen azon kijele-
lése, hogy vejt k e n y é r b e j u t a t n i a k a r j a,
nem a törvényhatóság közgyűlése előtt alispáni
székéből tehető nyilatkozat, valamint az is fel-
tűnő volt, hogy az alispán úr a szavazás tar-
tama alatt a szavazó helyiségben tartózkodott,
a mi érdekeltiségre való tekintettel helyesnek
nem tarthatunk. A választás lezajlott, mindez
az eredményen úgy sem változtat, de az igaz-
ság kedvéért ezt nem hallgathattuk el.

Egyébként Dr. Kovács Gyárfás és Veress
Domokos nagy szavazattöbbséggel választattak
meg.

A bizottsági titkos szavazásoknál az újabb
szokás szerint ott állott egy-egy felvigyázó, ki
a titkos, de színeről felismerhető szavazólapo-
kat szem előtt tartotta, hogy észleleiről aztán
jelentést tegyen.

Megválasztottak:

Az állandó választmányba: Mikó Bálint, Lá-
zár Miklós, Csiky József, Nagy Imre, Pál Gábor,
Fejér Antal, Fodor Antal, Bálint Lajos, Novák
Albert, Kovács János, Mélik István, Miklós
Viktor, Tiltscher Ede, Szathmáry István, Köllő
János, Benke Antal, Élthes Zsigmond, Orbán
János, Sándor Gábor, Kovács Lajos, Bodor Gyula
és Gözsy Árpád.

Az igazoló választmányba: Fejér Antal, Gö-
rög Joáchim, Nagy Imre, Kovács Gyárfás és
Élthes Zoltán, a főispán kinevezte elnökké Szász
Lajos főjegyzőt, bizottsági tagokká Gözsy Árpád
és Élthes Zsigmondot.

Az állandó bírói bizottságba: Mikó Bálint,
Fodor Antal, Végh István, Bocskor Béla és
Nagy Béni.

A közegészségügyi bizottságba: Bocskor Béla,
Györgypál Domokos, Szász Lajos, Kovács János,
Bartalis Ágoston, Csiky József, Zakariás Manó,
Veress Lajos, Zakariás Lukács, Gál Endre, Szász
Gyula, Élthes Gyula, Kiss Ernő, Sándor Gábor,
Sziny János, Korbuly Miklós, Novák István és
Merza Vilmos.

Árvaszéki elnökök mellé döntő szavazattal bíró
tagoknak kiküldettek: Ifj. Gál József és Tauber
József.

Árvaszéki elnökhelyettesnek 1914. évre: Csi-
szér Imre.

Tiszti főjegyző helyettesül 1914. évre: Él-
thes Zsigmond.

Csikszeredai és Gyergyószentmiklós városok
területére a városi választások vezetésére alispán
akadályoztatása esetén: Szász Lajos főjegyző.

A megyei lényegszéki bizottságba: elnökké
Gyalokay Sándort, főispán kinevezte tagokul:
Mikó Bálint, Cziko Sándor, Szántó Samu, Kiss
Ernő, Bálint Lajos, Kovács Gergely (verebesi)
Gondos Antal, Lázár Miklós, Bara János, Ko-
vács Béla David Lajos, Fodor Miklós Szász
Lajos, Kovács János, Ifj. David Ignác, Kopasz
Lukács, Oláh Alajos, Id. Száva István, Ferenczy
István, Nagy Imre, Fejér Sándor, Keresztes
Antal, Bartalis Ágoston, Bajna Ferenc, Minier
Lajos, Erős János, Ifj. Korodi János, Fodor
István, Veress József, Benke Gábor, Gál Miklós,
Duvvas Gábor, Benedek Dénes, Palaki Antal,
Ferenczy József, Orbán János, Antal Ferenc és
Élthes Zoltánt.

A községi és körgyörgyök nyugdíjválaszt-
mányba: Bodó József, Ujfalusi Jenő, Sándor Gá-
bor, Élthes Gyula és Gábsi Dénes.

A csikszeredai polg. leányiskolásoknál: el-
nökké Fejér Sándor, jegyzővé Szász Lajos, ta-
gokká: Nagy Imre, Fejér Antal, Dajbukát Jakab,
Szabó István, Kassay Lajos, Bálint Lajos, Imre
Domokos Sándor Gyula, Adorján Imre és Ko-
vács Antal.

A csikszeredai vm. közkórház bizottságiba:
Bocskor Béla, Szász Lajos, Györgypál Domokos,
Csiky József, Dajbukát Jakab, id. Gál József,
Ujfalusi Jenő, Kovács János és Szántó Samu.

A gyergyói közkórház bizottságába: Ferenczy
István, Fejér David, Tiltscher Ede, Deér Kál-
mán, Fejér Mihály, Szabó György és Görög
Joáchim.

A községek 1913. évi majorsági számalásai-
nak majorvizsgálására kiküldettek: Kászonaliz
és Feltizre: Csoboth István, Kászonsimperc:
Szaniszló Kálmán, Kászonsujfalura: András La-
jos, Kászonyjakabfalvára: Bajkó Ferenc, Tusnádra
és Verebesre: Tompos János, Kozmásra és Lá-
zárfalvára: Bartha György, Csikszentsimon és
Csatószegre: Ferenczy Béla, Csikszentimrére:
Incze Ignác, Csikszentkírlyára: Szász Lajos,
Csékfalva és Szentmártonra: Bartalis Ágoston,
Bánkfalvára: Veress Dénes, Menaságra: Incze
Domokos, Mindszentre: Puskás Lajos, Csikszent-
lélekre: Gál József (pálfalvi), Zsögödre: Ger-
gely Gergely, Várdófalva és Csobotfalvára: Csi-
szér Pető, Csomortánra: Adorján Imre, Pálfal-
lára: Deák Elek, Delnére: Kovács Simon, Csi-
szentmiklós és Borzsovára: Sándor András,
Szépvizre: Eröss Béla, Csikszentmihályra: Ba-
lázs Dénes, Vacársói és Göröcsfalvára: Lehner
Márton, Csikrákosra: Császár Nándor, Madéfal-
vára: Mánya Antal, Csicsóra: Csedő András,
Taplocsára: Pálffy András, Madarasra: Szekeres
Péter, Dánfalvára: Bara János Karczfalvára: A
Kovács János, Jenőfalvára: Kiss Ernő, Csikszent-
tamásra: Sándor Gyula, Csikszentdomokosra:
Balázs János, Középlakra: Dobál Gergely, Felső-
lokra: Dajbukát Jakab, Gyimesbükkre: Szébeni
Péter, Gyergyóujfalura: Elekes Márton, Csoma-
falvára: Baricz Dénes, Gyergyóalfalura: Benke
Antal, Ditróra: Libl Ede, Remetére: Zakariás
Lukács, Szárhegyre: Puskás József, Tekerőpa-
takra: Fejér Mihály, Kilyénfalva és Vaslábra:
Todor János, Várhegy és Salamásra: Fülöp
Ákos, Borszékere: Köllő János, Hollóra: Róth
Albert, Tölgyesre: Dobrea Mihály, Belsőrra:
Ifj. Todor Antal, Békásra: Veress Lajos.

A bor ellenőrző bizottságba: A gyergyótöl-
gyesi járásba: Köllő János és Todor Antal, a
gyergyói járásba: Baricz Dénes és Pál József,
a felsziki járásba: Mihály István és Kurda Mi-
hály, a kászonalicsiki járásba: Márton Károly
és Bodó David, Gyergyószentmiklós városba:
László Dezső és Fejér Mihály, Csikszereda vá-
rosba: Ujfalusi Jenő és Keresztes Antal.

Füntőbiztosokul kiküldettek: Borszékere Ve-
ress Lajos és Gál Endre, Tusnádra Bartalis Ágoston
és Veress Dénes, Kászonyjakabfalvára Szász
Lajos.

A vármegyei tiszti nyugdíj választmányba:
Fejér Antal, Fodor Antal, Élthes Zsigmond és
Szántó Samu.

Közigazgatási bizottságba 2 évi időtartamra:
Fejér Antal, Daradics Félix, Kovács Gyárfás,
Nagy Béni és Novák Albert.

Központi választmányba: Györgypál Domo-
kos, Ady Endre, Daradics Félix, Köllő János,
Márton László, Csiszér Miklós, Wellmann Géza,
T. Nagy Imre, Bartalis Ágoston, Ujfalusi Jenő,
Mikó Bálint, Sándor Gyula, Gál Endre, Pálffy
András, Sándor Gábor, Benke Antal, Élthes
Zsigmond, Imecs János, Sziny János, Lázár Mik-
lós, Bocskor Béla, Élthes Gyula, Tiltscher Ede,
Novák Albert, Fejér Antal, Zakariás Lukács.

Magánjavak igazgatóságába: Oláh Alajos,
Bartalis Ágoston, Mikó Bálint, Gál Endre, T.
Nagy Imre, Kiss Antal, Elekes Márton. Magán-
javak zárszámadásainak megvizsgálására kiküldet-
tek: Pál Gábor, Kovács János, Gál József (sze-
redai) és András Lajos.

A választásokat értesülésünk szerint teleb
bezzelt fogják megtámadni.

A gyámpénztári s vármegyei alapok pénz-
főlölegeinek elhelyezése volt még lényegesebb,
azután a községi ügyek következtek.

— Városi tisztújítás. Fejér Sándor vár-
megyei alispán a városi tisztújítószék elnöke a
múlt év utolsó napjára hívta össze a városi kép-
viselőtestületet, hogy a városnak hat évre tiszt-
viselőket válasszon. A város ujonnan alakított
képviselőtestülete teljes számmal gyűlt össze, s
teljesen megtöltötte a városháza elég kényel-

mes közgyűlési termét. Az elnököl alispán ajánlotta a közgyűlésnek, hogy válasszon a választás tartamára 4 bizalmi férfiút saját kebeléből és küldjön a kandidáló bizottságba két bizottsági tagot. A közgyűlés a kandidáló bizottságba T. Nagy Imre és Orbán János képviselőtestületi tagokat küldötte ki, az alispán pedig a maga részéről dr. Élthes Gyulát és Bodor Odón bizottsági tagokat nevezte meg. A szavazatszedő bizottságba pedig megválasztottak Farkas Imre elnöke alatt Kovács Gyárfás dr. és Merza Rezső bizottsági tagok. A kandidáló bizottság jelölte a polgármesteri székre az egyedül pályázó dr. Ujfalusi Jenőt, a városi tisztügyészi állásra dr. Gál Józsefet és dr. Dávid Lászlót, a városi tanácsosi állásra: dr. Kovács Gábert és dr. Orbán Gábert, számvevői állásra Hajnó Ignácot, pénztárnoki állásra Bálint Károlyt, az ellenőri állásra Csiby Károlyt és Szőke Gergelyt, az aljegyzői állásra pedig Orbán Gábert. A közgyűlés közfelkiáltással megválasztotta polgármesternek dr. Ujfalusi Jenőt, közigazgatási tanácsosnak dr. Kovács Gábert, aljegyzőnek dr. Orbán Gábert, számvevőnek Hajnó Ignácot, pénztárnoknak Bálint Károlyt, ellenőrnek Csiby Károlyt. A tisztügyészi állásra dr. Daradics Félix 10 bizottsági tag nevében névszertíri szavazást kért, mely elrendeltetvé, a választás küzdelméből dr. Gál József 38 szavazattal 11 ellenében győztesen került ki. Az új tisztviselőket nyomban esküdt tettek, a kiknek nevében dr. Ujfalusi Jenő polgármester mondott köszönetet a képviselőtestület kitüntető bizalmáért. Az elnököl alispán köszöntötte az új tisztviselőket, s boldog ügyét kívánva a képviselőtestület minden egyes tagjának, az ülést bezárta.

Dr. Gyórfy Gyula beszéde a sajtó-javaslat ellen.

III. Folytatás.

Ismét csak a szelvényeklet akarom igazolni azt a tételemet, hogy a törvényjavaslat a gondolat szabadságot és gondolat terjesztésének szabadságát lehetetlenné teszi. Utalok e törvény büntető rendelkezéseire, mert nemcsak abban radikális ez a reform, hogy az egész sajtótörvényt lényegéből fordítja ki, hanem bele nyúl a jogterület más részeibe is. Így pl. az állam-polgár azon jogát, hogy csak saját bíróját elöl tartozik felelni, a sajtó munkásaira nézve megszünteti és őket az ország bíróságainak közzéadja. Az eljárásban ugyanis ki van mondva, hogy bizonyos esetekben a panaszolt sajtó személyes bírósága elől elvonható és a sértett bírósága elől perelhető, mikor nemrégiben itt a házban a könyvkivonatíli illetékeség által szabályozott bírói illetékeségről volt szó, meg a t. tudolal szónokai is küvetlék, hogy az állam-polgárok mentesíthetnek e kivétel illetékeség alól. Jólformán mindnyájan egyetértünk ebben és bizonyos mértékben keresztül is ment, hogy mindenki csak saját bírósága elől legyen azontul perelhető.

És most a t. miniszter ur a sajtó munkására nézve azt a bírói illetékeséget egyszerűen megszüntette! Miért? Hiszen a könyvkivonatíli által meghalmozott illetékeséget meg tudnám érteni, mert az a kereskedő könyveit bizonyos helyen vezeti, üzlete bizonyos helyen van berendezve; de már azt, hogy sajtóvisszaélések esetén, helyreigazítási könszser, sajtó-tóper esetén, a sértett személyes bírósága elé vonzósáskák annak a budapesti lapnak munkatársai, vagy kiadója, amelyben az a közlemény megjelent, megérteni nem tudom. A közlemény itt jelent meg, az ő működése itt van, lakóhelye is itt van, a lap itt jelenik meg Budapestben, mi czímen legyen tehát a sértett személyes bírósága alá vonható, ez a budapesti lakos? Ennek semmi más czélya nincs, mint az, hogy az elrimésit ezen eszközzel is erősebben juthassanak arra a sajtóra, amelyet ők így képzelnék szabadnak.

Ugyancsak az eljárás rendjén van egy súlyos sérelem, amely nemcsak, mint a sajtó munkását, hanem egyáltalán, mint az állampolgárt érinti a hírlap-írókat, nevezetesen az, hogy ha panasz tétetik ellenük, az eljárás első nyolc napjában kötelesek összes bizonyítékaikat produkálni és ha erre nyolc nap alatt nem képesek, azokkal többé sohasem élhetnek.

Azt hiszem a szabad sajtónak alapelve. anint Deák Ferenc is megmondotta, az, hogy igazat írjon és az igazat szabad megírni. Ha valaki ez ellen vét, elismerem, hogy bűnös, de hogy bűnös, az szabatos eljárás és bírói ítélet kell, hogy megállapítsa. Már most bűnösségről lévén szó, szabad-e a bírónak, szabad-e az államtalárnoknak a bizonyítási előterjesztésének lehetőségét megvonni, eljelle korlátot szabni? Hiszen ez nem magányjogi per, ahol a fél akaratától, belátásától és ügyességétől függ, hogy rendelkezésre áll bizonyítékai mikor és hogyan produkálja, a per-jogi érdek pedig az, hogy a per tartama bizonyos határok közé szorítsassék, hogy a per órák időkre elzúhathozon legyen. Polgári perben van ennek értelme, mert senki sem szenved sérelmet vele, legfeljebb csak az a fél, akit a mulasztás terhel. De büntetőperekben, amelyekben az állami köteles hivatalból invárikálni a bűnösség jelensége, a vádlott bűnösségét vagy ártatlanságát, ilyen határidőbeli korlátokhoz főzni jogvesztés terhe alatt a bizonyítékok előterjesztését, ez nemcsak sajtójogi szempontból, hanem általános büntetőjogi szempontból, de az igazság szempontjából is kepletlenség és az igen tisztelt miniszter urhoz, mint kiváló büntetőjogászhoz, egy ily javaslat teljesen méltatlan is.

H I R E K.

— **Eljegyzések.** Molnár Dezső eljegyezte Czikó Ilonkát 1914. január 10-én Csikmindszenten.

Dr. Vilos Pál csikszentmártoni ügyvéd eljegyezte Hunyadi Erzsikét Gyorokról.

Csiszér Albert m. kir. csendőrmester eljegyezte Lakatos Pál birtokos leányát Annuskát Csikborszován.

— **Tartalékos tiszti kinevezések a 24. Honvéd gyalogezrednél.** Január 1-ével tartalékos hadnagykok neveztettek ki: Korvin Géza, Tusa Jenő, Karda Akos, Dán Gyula, dr. Száva István, dr. Rév Kálmán és Szokolai István.

— **Ismeretterjesztő előadások.** Január 11-én ismeretterjesztő előadások lesznek a főgimn. tornacsarnokban, d. u. 5 órától kezdődőleg. Előadók: Kiss Ernő: A házi nyul tenyésztése és értékesítése. Szlávik Ferenc: Az alkoholizmus.

— **Színlelőadással egybekötött táncmulatság** lesz Csikborszován I. hó 10-én a községháza nagyteremében, Keserő András plebánus ur vednöksége mellett. Színre kerül: Kóssa Jutka, eredeti népszínmű Bocskor Ferenc tanító ur rendezése mellett. A csikborszovai ifjúsági egylet eme mulatságára felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Kezde este fél 8 órakor. Bérlet díj: családjegy 3 kor. 20 fill., személyjegy: 1 kor. 20 fill. Felülfizetéseks hírlapjag nyugdíjaztatnak.

— **A köztársaság elleni törvény alkalmazásában.** A marosvásárhelyi ügyészség államellenes igaztás miatt vádat emelt László János és Apró Gyula földbirtokosok és Dosztál Kálmán nyomdász, dicsőszentmártoni lakosok ellen, mivel ők köztársasági plakátokat tettek közzé. A marosvásárhelyi törvényesek a plakátok fogalmazóját, László Jánosi négy havi államfogházra ítélte, míg társai a vád alól fölmentettek.

— **A brassói Árpád szobrot a vihar ledöntötte.** Dec. 30-án a Brassó felett dúlt vihar az Árpád szobrot ledöntötte s az darabokra törött. Nyomban megindult az ereklgyűjtők csapata, mindenki első akart lenni, hogy a nevezetes és már sok vihart látott szoborból magának egy kis töredéket biztosítson. De csak a kisebb darabokat hagyta a megtalálónál a rendőrség, a nagyobbakat muzeumok részére, mint az állam tulajdonát, logtalták le. A szobrot újra felállítják. A nagy vihar egyébként is sok kárt okozott épületekben, azonkívül erős fákat tört ki még Brassó utcáiról is, s egy embert a Kapu-utcában oly erővel vágott a földhöz, hogy kéz és láb-törést szenvedett.

— **Botanikus kert és méhésztelep** létesül közeléb Székelyudvarhelyen a református temető felső részében. A területre az összes hazai mézől növények, gyógynövények, díszbokrok és fák lesznek táblákban elhelyezve és beállítva, s méhészfaladok izléses duokban beállítva. Midőn ezt regisztráljuk, nem mulasztathatjuk el az illetékesek figyelmét felhívni arra, hogy Csikszereván is létesítsenek botanikuskerket. Itt a baláni mésszikkalón termő speciális flórával is érdekesebbé és vonzóbbá lehetne azt tenni, eltekintve a didaktikai szükségét. Mert arról is szó lehet itt, ahol gimnázium, tanítóképző, polgári leányiskola van.

— **Függetlenségi pártszervekedés** folyik Háromszék megyében, az újrászervekedő naggyűlés dec. 28-án volt Kezdővársárlhelyen. E gyűlés impozáns megnyilatkozása volt annak, hogy Háromszék vármegyében a függetlenségi párt él, erőben van s a hangualt lelkes. A pártszervezés irányuló határozati javaslat szerint tiszteletbeli elnökök: Elekes Béla és dr. Szacsy Gyula Tb. alelnökei: Kónya Kálmán és id. Kovács János. Elnök: dr. Ferenczy Géza, ügyvezető alelnök: dr. Koréh Lajos. Több beszéd és a függetlenségi vezérlőpolitikuskos távirati üdvözlése után a naggyűlés véget ért.

— **A székely zseni.** Párisban a legelőkelőbb műbátorasztalos ma Barabás Nándor, a kinek a K. v. vásárlályon, néhai Cimbalmos Ferencznel tanult s kinek ma már nagy gyúra van a francia fővárosban. butortervei csodálatos finomságokkal tünnek — ki ez valóságos versengős folyik értük a legelőkelőbb megrendelő közt. Gyárában 70—80 műmunkatársasággal, 20—30 rézműves, rézmetsző és aranyozó és egy csapat elsőrendű tervezőmérnök dolgozik. Műveztői olyan művészek, akik már Páris legnevezetesebb gyáraiban dolgoztak, vagy Anglia s Németország főbb városaiban szereztek nevet ezen a téren.

— **Szlvárvány, égháboru.** Előbbi a csikói Hargita irányában volt látható Zsögödfelől nézve a a mult év utolsó napján délelőtt 8—9 óra között. Az égháborúról csak annyit adunk van, hogy ugyanazon napon d. u. telefonálni nem lehetett miatta Csikszereván és Gyergyószentmiklós között.

— **A Sylvester esti mulatság** igen jól sikerült a Vigadó nagyteremében. A műkedvelői előadásban színr került „Gyurkovics lányok” szereplői kitűnően játszottak, a darab kiállítása pedig igen sikerült volt. Előadás után a jökevdű tánc reggelig tartott.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

A csikvármegyei vízrajzi szolgálat kiépítése.

Az árvízkarok csökkentésére az illetékesek figyelmebe ajánlja: Sz. L.

Vármegyénkben az Olt és a Maros, és mellék-patakjainak az áradása a földmívelés szempontjából igen nagy jelentősége, s ezen túl is számtalosa vendő az a vagonrongálás, amit az árvizek néha-néha okoznak. A Maros vízállása ezenkívül a tutajozásra is kihatással van.

A védekezést illetőleg többféle eszmé láttól nyilvánosság, s lapunk sem zárkózott el ily irányú cikkek publikálásától, így pl. ez évi július 26-iki számunkban: „Mit tegyünk az erdélyi nagy árvizek ellen?” címmel közzölt Péterly Tamásnak egy fővárosi napilapban megjelent ily irányú cikkét, mivel abban Csikmegye vizeinek szabályozására is igen jó eszmék vannak lefektetve a völgyduzzasztó gátak alakjában.

Péterly nem hivat az Olt és Maros szabályozásának, érve e vizek egyes lefutására célzó szabályozást. Ezt mi is a magunkévá tettük, mikor cikkét kommentáltuk:

„De hátunk — már általában az egész országban — a vízszabályozások alaposan el lettek puszkáva. Sehol se alólról kezdettek szabályozni a folyókat, hanem a felső szakaszonál. Mert ott kevesebb került. Így aztán a szabályozott részek nagy gyorsan levették a víztömegeket a szabályozatlan részre, s ott árvizek keletkeznek. Így lenne ez az Olttal is, ha Csikban szabályoztatik, még több veszélyt hoz Háromszékre, mely megye ily szabályozás ellen joggal tiltakozhatnék is.

Mindezt vallom ma is, s hogy e tárgyban újra írok, annak az az oka, hogy a Természettudományi Közlöny I. évi nov. I. számban Bogdánfi Odón: „Az árvizek előrejelzése” c. cikkét olvása, oly eszmék kínálkoztak tollamra, amelyek még nem láttak napvilágot Csikban. Ha már a vízszabályozás minden különféle okokból nem valósíthatjuk meg, cél-szerűnek látszik a vármegyei vízrajzi szolgálat szervezésével az árvizek előrejelzése, mivel ez minimálisból kitelik, s amellett igen nagy károktól óvhatja meg az érdekelteket.

A továbbiak előtt két dolgot kell bizonyítanom, és pedig először azt, hogy az árvizek napokkal előre jelezhetők, másodsor, hogy Csikban is az árvizek annyira idején előrejelzhetők, hogy az a meggazdáságnak nagy hasznára lehet. Hogy az árvizek előre jelezhetők, azt az Országos Vízépítési igazgatóság kebelében működő Vízjelző szolgálat működése igazolja. A Dunába ömlő sok mellékfolyó által előállítható összes kombinációk ellenére is oly pontosan jelzik a Duna elővárható áradását, annak magasságát, hogy az elöl az érdekel, s napokkal előre figyelmeztetett parti birtokosok minden elmozdítható idejékora biztonságba helyezhetnek. Továbbiak helyett az idézett közlönybeli cikkre utalok, ahol sok idevágó adattal van bizonyítva, hogy nevezett intézet az árvizeket a bekövetkezés előtt 7—10 nappal előre jelzi. Ugyanott találunk bizonyítékokat arra is, hogy köztölt medencéjű, kisebb folyókban is előrejelzhetők az árvizek, s annál könnyebben, mennél kevésbbé zavarja a számitást nagyobb mellékfolyók beömlése a főfolyóba.

Szösszerint: „Sokkal fontosabb azonban legutóbb esetben a csapadékból való árjelzés, mely köztölt medencéjű, kisebb folyókban sokszor sikerül. Természetes, hogy csakis a nyári, hotól mentes árvizek előrejelzéséről lehet szó. A kisebb medencékben rendszeren elég egy, vagy csak kevés számú csapadékkállomás adatát tekintetbe venni, mert az esőelőzslásról kisebb területen egy vagy két állomás is elég jó képet ad, s az alsóbb helyen eszlett csapadék a felsőbb helyen hullott csapadékkal rendszeren egyszerű arányosságú összletűgésben van.”

De hogy a tavaszi árvíz előrejelzhetősége is megvan, azt utjabban kezdik bizonyítani, illetve megkísérelték a Tisza előrelátható tavaszi áradásának nagyságát a télen a vízgyűjtő medencére lehullott, s el nem olvadó hó nagyságával előre összletűgésbe hozni, s eddig arra az eredményre jutottak, hogyha télen sok hó esett, s nem volt olvadás, akkor tavaszra nagy árvíz jelezhető, s nem igaz a néphitben gyökerező mondas: Sok hó, kevés víz. De az ilyenféle árvíz, illetve vízállás előrejelzése nálunk inkább csak a Maroson bírna nagyobb, illetőleg évről-évre megisméllődő fontossággal, a tutajozás miatt. Par évi idevágó adatgyűjtés aztán eldöntene, hogy itt is téved-e a népmondás, vagy pedig nem. Hogy az Olt és Maros áradásának előrejelzése a parti birtokosoknak igen nagy hasznára lehet, azt se kell hosszasan bizonyítani. Gongoljuk csak meg, hogy az alsó csapadékokból keletkező áradás rendszeren akkorra esik, amikor még a szénatermesztés behozatalánál jól, rendszeren már lecsakzva eszlett már boglyába is gyűjtve. Meghígytellem egy párszor, hogy igen primitív intézkedéssel többen el-hordíthatják szénájukat az árvíz előtt. Pusztan az, hogy X—Y helyen a már éppen kezdődő árvizek észrevéve, egy-egy molnár „hirt adva” értesíti a gazdákat, volt elegendő olyankor, amikor a lekaszált szén már boglyában volt. Ment aztán a gazda lóhalálban, s megmentette szénatermesztését. Láthatunk elég olyan jelene-tet, hogy a földhöz vezetó uton már humpolygó habokon keresztül gázolja jól át ember és állat. Akiknek pedig nem volt összegyűjtve a szénájuk, nem voltak szerencsések, összlettel kézzel kellett szemlélniök, hogy hogyan viszi el a víz. De ha molnárök, s egyes jóakarati pályafutók helyett egy vízjelző szolgálat jelznie a bekövetkező áradást 1—2 nappal előbb, akkor mindenkinél volna ideje veszélytetett földcsekkéről elhordani a menthető, vagy egyéb szükséges intézkedést tehet, ha az árvíz belsősegeket is fenyeget,

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Egy kis körültekintés a mi földünkön.

Irtá: Ébner Sándor.

Menjünk föl a Hargitára egy ködös napon. Sűrű ködben indulunk utnak, alig látjuk egymást háromnegyed lépésnyi távolságból. De amint utunk följebb visz, lassanként ritkul a homály, mindinkább szembe-
tűnnek a felhőre hintett sötét főtömbök s egyszer csak tőlvább egy kődtegenre siklik tova tekintetünk. Ez a csiki kőd!

Mindenfelé fehér, sima felület, melyből itt-ott emelkedik ki egy-két sziget. Felismerjük a Nagysomlyó sískető alaku csúcsát. Odább hosszú vonalban a ködtenger partját képezik a határhegyek, tőlvább cszakkelet felé az Öcsém, Egyeskö és Nagyhagymás meredek lejtő szirtjei. Elmerengünk ezen a szép látványon. Mintha egy tengernek partján bámulnánk a nagy messzeségbe. Sok gondolatot idéz föl bennünk ez a kép! Felidéződik lelki szemünk előtt a föld középkorának tengere, mely itt vette hullámaint s a ködhöz hasonlóan rejtette el azt a szépen kikerekített földrészt, mely mint csiki medence áll ma előttünk s azon a tájon, ahol akkor tengerfenék volt, ma füvet és gabonát kaszál Átilla ivadéka.

Nagy történetnek kellett lájtásznia, míg a jelen képe kialakult. A romboló és építő erők folytonos működése tarolt, zuzott, újra épített s az aki beletörődik a jelen képének a szemlélésébe, el se tudja gondolni, hogy miképen esett át azon a nagy változáson. A vidék egy korábbi alakulataiból csak egy kis darabot hagyott meg a rombolás, kvázi emlékü az embenségnek, hogy megne feledkezék róla. Ez a nagyhagymási vonulat és a Gyilkos kö. Tarka mészkövek rejtik itt azokat a kilóirólhetetlen emlékeket, melyek bemutatják azt a gazdag állatvilágot, amely uralkodott a Jura korszak tengerében.

Csak egy ugrást kell tennünk, s máris olyan gazdag faunában gyönyörködhetünk, melyhez hasonló csak a Kaukázus még kevésbé föltart szirtjei rejteteinek Korallok, lábasfejű puhatestűek maradványai, melyek közül ma már egyetlen faj sem él, hevernek a Voroskó patak vizének forrásainál, a „Csipronkán” (katonai térképen Csolranka) a Gyilkos tó melletti ut kövei között, a Gyilkoskő, Kupás, Cohárd sziklái pedig jórészt átmeszedett puhatestűek maradványai. Mennyi életnek kellett elűnnie, hogy helyüket utjók lenyék foglalhassák el! Örökös cseré, folytonos változás a lét, mely egyeseket lennart, kiválogat, másokat megsemmisít a folytonos küzdelemben.

Megkértük a sokoldalú természetbúvár, csik-somlyói képezdei természetrajz tanár barátunkat, hogy néha-néha magas áttekinthető pontjáról szálljon le hoz-

zánk s kutatásainak pihenő óráiban írjon nekünk úgy, hogy aztán — mi is felemelkedhessünk.

Csak a szakbúvárok előtt volt ismeretes, hogy az irt részekben korallvázakat, kagylókat és egyéb tengerben élt állatok maradványait lehet találni.

A legtöbb csodálkozva kérdik, hogy kerültek ezek oda föl. Ébner ecseteléséből is láthatjuk, hogy azok oda nem föl, de le kerültek, olyanformán, hogy a régi tenger állatvilágának maradványa fölhamozódott a tenger fenékén s alkotott ott egyenlenségeket, melyek a tenger fokozatos visszavonulásával mint szigetek jelentkeztek — akárcsak manapság a csiki kőd alkalmával.

A tenger végleges eltakarodásával pedig az állatok vázai megkövesedve ott maradtak s ma száraz lábbal felszedhetők, legkivált általunk, hiszen csak egy ugrásra van tőlünk.

Szerk.

IRODALOM.

A Régi Magyar Könyvtár olyan vállalat, mely a régi magyar irodalom becses termékeit teszi közzé, 32. számuként egy olyan munka jelent meg a napokban a Magy. tud. akadémiá kiadásában, amely több szempontból érdemes arra, hogy megemlékezzünk itt róla. Elég csak a címét ide írunk: Csiki s omlyói iskola drámák és kész a bizonyosság: a dr. Alszeghy Zoltán és Szilávik Ferenc nevével ékeskedő 209 lapra terjedő kötet bennünket közelebből érdekelhet és kell, hogy érdekeljen.

Csik-somlyó, ez a csiki Athén, ha szabad kis dolgokat nagyokhoz mérni, a tudományoknak ez a gondos melegtéské, a művelődés fejlesztésének buzgó föltenje a multban, az ő könyvnyomdájával, szerethetjával és messze vidéken híres latin iskolájával egyetlen helye a Hargita mögé szorított kis völgynek, amely tett érte, hogy Csikröl másult is be széljenek, hogy Somlyó neve az egész Csikországra dicsőséget hozzon.

Ennek a multbeli büszke ténynek szózatoss friss tanúja ez a szóban forgó könyv, amely a kolostor kéziratárból négy darabját nyújtja a csik-somlyói iskoladrámáknak. Nem lehet célunk és könyvnek irodalomtörténeti jelentőségével itt előzokodni, megcsinálják azt a szakfolyóiratok — de ki kell emelnünk, hogy mind megannyi páraikkal megelenevedett Phoenixek a mult megvilágításával egyben a kiadó dicséretét is hangozzák azok az iskolai drámák, a melyekhez a bevezetés dramaturgiai részén kívül csak két darab összevető jegyzetét készítette Alszeghy, a munka nagyobb léle a darabok megtalálásának érdemével együtt Szilávik Ferenc főg. tanáré, akinek ez újabb irodalmi sikeréhez melegen gratulálunk.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Egy jelen volt, Cs.-szentmihály Bármiféle közleménynek csak akkor aünk helyet, ha beklüldje magát előttünk megjevezi, mert ellenesetben félrevezetéseknek is ki lehetnének téve. Egyébként köszönet lapunk iránti figyelméért.

Nyilttér. *)

T. vendégeimnek, barátainknak és összes ismerőseimnek ezuton kívánok boldog újvet!

Csikszereda, 1914. jan. 1.

Nyul József
„Korona” vendégfőls.Összes ismerőseimnek boldog újvet kívánok.
Csikszereda, 1914. jan. 1.Szemere László,
közj. joggyakornok

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

1237—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetemny.

Alólírott kiküldött bír. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróságunk 1913. évi V. 1718/1. számú végzése folytán Dr. Dóczy Kálmán ügyvéd által képviselt özv. Soos Ferencné végrehajtató részére 3500 kor. követelés a jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesőt lefoglalt és 1194 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbíróság 1913. évi V. 1718/1. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfooglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedők lakáán Csikszeredán leendő megtartása határidőül 1914. évi január hó 5-ik napján d. u. 2 órája kiütetik, a mikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig azababutorok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsárán alul is el fognak adani.

Felhivatnák mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárúból a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a nenyiben részlikre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereda, 1913. évi december hó 15-ik napján.

Molnár Sándor,
ktr. bír. végrehajtó.

Mindenkinek muzsikálhat!

WAGNER „Hangszer-Király”

különleges elsőrangú hangszereivel Budapest József körút 15. sz. TELEFON: József 71

Varráshogdó, felszereléssel 6 korona. Csodaráztrombita, erős rézből 6 korona. Varrásfuvola, ajándékkal 4 kor. Harmonika, tánc részére 10 korona. Óriási beszélőgép, kottával 40 korona. Javításai szakmühelyek! A milánói, parisi és londoni kiállításán aranyérem s érdemkeresztetl kitüntetve. Fényképes árjegyzék ingyen!

Óvást! Ügyeljünk a „Wagner” névre és a 15-ös házszámra. 839—III.

PARFUMERIE „HEZ” ILLATSZERTÁR

Háztartási, kozmetikai, kütszerészeti cikkek nagyraktára, nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye

újabb reklámakcióra üztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fill. (19 drb.)
- 1 drb. üvegtegely francia arc- és kézfínomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantint (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz
- 10 drb. szekrény-, ruhaillatosító (francia Sachet-lap)

Összesen 16 darab 2 kor. 50 fill. Portó 50 fillér.

Szállítások naponta eszközöltetnek utánvét mellett. Négy koronán aluli megrendeléseknél portómegtakarítás céljából célszerű a pénz előre beklüldeni (lehet bélyegkeben is), így a portó 50 fill. utánvétele szállításánál 84 fill. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszert és háztartási értesítőnket kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

Mama legjobb és legolcsóbb sörök csak a

Sörgyárban

kaphatók. — Gyártelep és iroda:

Gál Ferenc

— gőzsörgyára Csikszeredán. Telefonszám 36. —

Még a mult iskolai év elején jelent meg Csik-megye térképével, leírásával ellátott tökéletes s kifogástalan

Csikvármegyei

IRKA

Ára: 2 fillér drb.

nagy vételnél olcsóbb.

Kapható a kiadatulaj-

donosnál Cs.-szeredán.

Szvoboda Miklós

könyvkereskedésében.

Tűzfavágás.

Értesitem Csikvármegye igen tisztelt közönségét hogy

BENZIN-MOTOR

fűrészgéppel bármily

keves mennyiségű tűzfát

is — úgy helyben, mint vi-

dék — felvágok. Gépeket

házhöz szállítatom és kívá-

natra a felfűrésztl fát fel-

aprítottam és elraktatom.

Zöldy Lajos,

Telefonsz: 23. Csikszereda.

Szemere László madártani állomása

CSIKSZÖGÜD.

Elvállalja madarak kitömését a legolcsóbb árak mellett.

Megjelent: A madár-
tömesztet

KÉZIKÖNYVE

131 oldalon 18 ábrával. Ára: 2-40 K.

Mesterséges fészkekodvakra megrendelést elfogad.

A hasznos madarak megtel-
pítése révén parkokban, kor-
tekben a rovarkárok meg-
előzésére célszerű kihelyezni.

Butor

olcsó bevásárlási forrása
Csikszeredán Rákóczi-utca
(Hajndó József vendégfőls)
helyiségében, hol csakis

Elsőrendű készítményü

butorok kaphatók, szolid
kiszolgálás mellett. Ép oly
kedvező árban és feltételek
mellett mint a fővárosban.
Raktáron tart teljes szoba-
berendezéseket és kellékeket.

Teljes tisztelettel: Imre Árpád.

Nyomatott Svoboda Miklós könyvnyomdájában, Csikszeredán 1914.

Tyukszem,

használat után. Üvegje 1 korona, postadíjjal 1. 40 K. Három üveg bérmentve 3 K.

Excelsior

híntőpor 48 óra alatt elmu-

lasztja a kéz-, láb- és hónalj-

izzadást. 1 doboz 1 K, posta-

díjjal 1. 40 K 3 doboz bérmentve 3 korona.

Takarmánymész

hizlalásra legal-

kalmassabb (40%-

foszforosavat tartal-

maz), mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kilo hizlalási súly

érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi borjúk, juhok, marhák,

örök és lovaknál 4 1/2 kilo ára, mely hónapokig elég 6 kor. 80

fillér utánvétellel bérmentve. Utánvétellel vagy a pénz előzetes be-

klüldése mellett küldi:

Dr. Fleisch E. „Korona”-gyógyiszerháza Győr 99.